

TUSSEN CONIFEEER EN KEUKENDEUR – KABBELENDE BEELDEN BIJ DE VLAG VAN ROZEMARIJN WESTERINK (NL)

Marjolein Sponselee

K.F. Hein Fonds, LUCY & DUIC

© 2020

Tekst: Marjolein Sponselee

Verschenen: website K.F. Hein Fonds, LUCY, DUIC

Mogelijk gemaakt door: K.F. Hein Fonds, Utrecht

Tussen conifeer en keukendeur

Kabbelende beelden bij de vlag van Rozemarijn Westerink

Dit jaar ontwerpen zes kunstenaars/ontwerpers een vlag voor de gevel van het K.F. Hein Fonds. In juli en augustus wappert de vlag van Rozemarijn Westerink. Zij werd voorgedragen door Frank Halmans. Vanaf 1 juli is de vlag twee maanden te bewonderen aan het pand aan de Maliesingel.

In de tuin

Het is eind mei. De reis naar Rhenen voelt als vakantie, eindelijk weer ergens naartoe in plaats van een blokje om. Door de bossen. Een dorpsstraat met grote groene voortuinen. Ik herken iets van het werk van Rozemarijn Westerink in haar woonomgeving. Frank Halmans voelt zich ook direct thuis. Bij binnenkomst reserveert hij meteen de deurtjes van haar originele jaren zeventig Bruynzeel keuken, mocht ze die ooit weg doen. De twee kunstenaars ontmoeten elkaar voor het eerst, maar blijken veel gemeen te hebben.

Herinnering aan conifeer en keuken

Beiden werken veel met herinneringen. Westerink beperkt zich in haar tekeningen sinds enkele jaren tot één onderwerp: tuinen. Aanvankelijk steeds dezelfde tuin, die uit haar jeugd. Het zijn donkere tekeningen, dicht als een oerwoud. Blad vullend in een dicht patroon van streepjes en rondjes, grassprietjes, blaadjes. Dezelfde elementen komen steeds terug. Het lage muurtje, de vijver, de conifeer waar ze graag onder zat. Soms in detail, soms met meer overzicht. Kom je met die herhaling dicht bij de herinnering of wordt het beeld steeds meer fictief? Hoe werkt dat eigenlijk in het geheugen? Hoewel ze intussen ook werkt met andere tuinen en meer algemene beelden blijft die vraag interessant. “De associatieve elementen spelen een rol. Soms kom je er al werkend achter dat een vorm heel erg refereert aan allerlei dingen. Toen ik hier kwam wonen, merkte ik dat de coniferen in de straat meteen herinneringen oproepen aan de wijk waar ik vroeger woonde.” De conifeer.. dat woord roept bij Frank Halmans ook meteen allerlei beelden op. Niet alleen omdat hij een groot fan van tuinieren is, ook door de vorm van de plant en het feit dat iedereen ze vroeger in de tuin had. “Het is een bijzondere vorm, bijna architectonisch, maar ook wel een erg door de tijd bepaald beeld. Halmans werkt zelf ook veel met dingen uit zijn jeugd. De huizen en kamers van vroeger, de details daarin. De aluminium strips van die Bruynzeel keukenkastjes bijvoorbeeld. “Die dingen zijn zo nietszeggend en onbelangrijk in het leven. Je heb ze dagelijks om je heen en merkt ze niet op. En als je het later terug ziet roept het hele verhalen op. Dus ergens is het toch belangrijk. Dat het zo’n nietszeggend materiaal is vind ik fijn, geen typisch kunstenaarsmateriaal.” In zijn werk krijgen juist hele gewone dingen een plek. Zoals een stofzuiger, elektriciteitsbuizen of de Bruynzeel keuken. Of de conifeer. Beiden liggen in het collectief geheugen vast.

Halmans zag het werk van Westerink het eerst op een tentoonstelling in Amersfoort in 2018. Zelf liet hij daar een installatie met elektriciteitsbuizen zien, waarvan hij de eerste ooit maakte voor het kantoor van het K. F. Hein Fonds. Leidingen, schakelaars en lampjes meanderen daarin over een paneel als een reeks nutteloze, maar functionerende, verbindingen. Toen hij gevraagd werd iemand voor te dragen voor de

vlag moest hij aan de tekeningen van Westerink denken. “Een vlag is echt een markering die zegt dit is mijn terrein. Mijn gebied. Een tuin heeft dat eigenlijk ook. Een muurtje erom, hoe je het inricht. Het leek me een mooi gegeven voor de vlag.”

Werken met stof

Het toeval wil dat Rozemarijn recent juist ook aan het experimenteren was met een andere ondergrond dan papier. Tijdens een werkperiode bij Productiehuis Plaatsmaken in Arnhem maakte ze zeefdrukken op stof. Ze gebruikte de tuin van Kasteel Rosendaal als inspiratie, een plek die ze ook uit verhalen van haar familie kende. “Mijn tekeningen zijn heel arbeidsintensief en dus niet zo groot. Met zeefdrukken kon ik groter werken. Het beeld veranderde ook, soms nu heel dichtbij, inzoomend op details zodat je niet meer ziet waar je naar kijkt. En deels in kleur, wat ook nieuw is. Hetzelfde fragment heb ik op rapport op stof gedrukt, als een patroon. Door op stof te werken is de tekening ook plooibaar.”

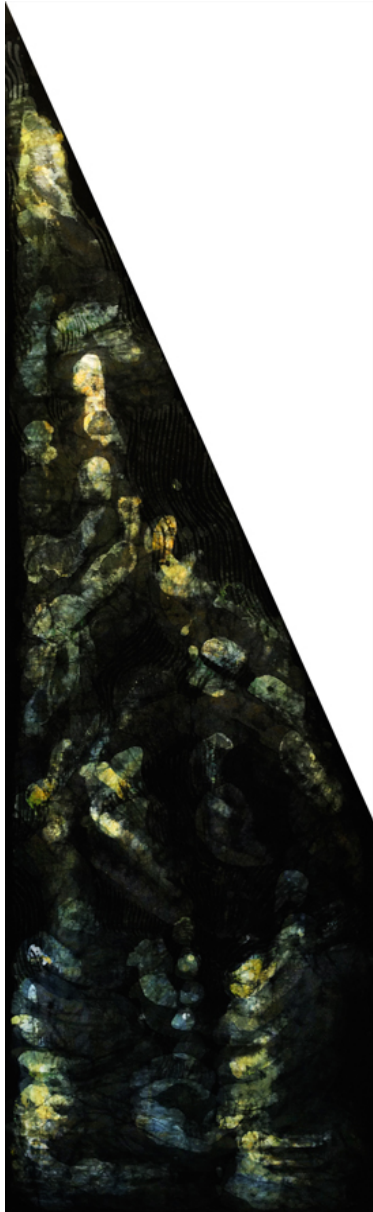
Vlag

In de vlag voor het K.F. Hein Fonds krijgt dit een vervolg. Nu met de tuin van het fonds als inspiratie. Voor het beeld maakte ze gebruik van foto's, en van de geschiedenis van de tuin; een zogenaamde Franse tuin waarin het 17e-eeuwse idee van symmetrie, rechte lijnen en weelderigheid belangrijk is. Medewerkers vroeg ze een foto aan te leveren van het favoriete stukje van de tuin. Op basis daarvan is ze gaan tekenen. Niet heel letterlijk, het blijft spelen met de herkenbaarheid van de voorstelling.

Ze probeerde ook een andere techniek, die ze in de corona quarantaine periode thuis testte: batikken. Met was tekenen op doek, en daarna de stof verven, waarbij de wastekening zichtbaar blijft. Een techniek die toevallig in dezelfde periode als de Bruynzeel keuken en de conifeer populair was. Mooi voor een vlag. En het gaf de mogelijkheid wat directer te werken, met grotere gebaren. De tekening is deels heel dicht en deels transparant. Niet helemaal te herkennen, maar voldoende om iets op te roepen. De spiegeling van water schijnt er in door, en het heeft in de verte iets weg van een grote fontein of waterval. De illusie van een landschap, en daar dan een impressie van, gebaseerd op herinneringen van meerdere mensen. Collectief en toch ook heel individueel.

In 2020 viert de kunstcommissie van het K.F. Hein Fonds het 20-jarig bestaan met zes bijzondere kunst opdrachten. Zes kunstenaars en vormgevers uit de provincie Utrecht worden uitgenodigd een vlag te ontwerpen voor aan de vlaggenmast aan de voorgevel van het pand van het K.F. Hein Fonds, aan de Maliesingel 28 te Utrecht. Vanaf januari zal steeds een vlag gedurende twee maanden te zien zijn. Bijzonder: de kunstcommissie selecteert de makers niet zelf, maar vraagt kunstenaars en vormgevers waar het fonds in het verleden mee gewerkt heeft om iemand voor te dragen om de vlag te ontwerpen.

Marjolein Sponselee van [Lucy in de Lucht](#) interviewde voor uitLeven! [Rozemarijn Westerink](#) en [Frank Halmans](#) over de vlag die Rozemarijn ontwierp voor het K.F. Hein Fonds.

Jardin à la Française, ontwerp en vlag, 425 x 135 x 144,5 cm, K.F. Hein Fonds, Utrecht, 2020